

Παροχή Ίσων Εκπαιδευτικών Ευκαιριών: Αδήριτη Ανάγκη ή Ουτοπία;

Λευκωσία, 20 Σεπτεμβρίου 2014

Παρουσίαση Ερευνητικού Προγράμματος «Πρωθώντας την Ποιότητα και την Ισότητα στην Εκπαίδευση: Ανάπτυξη, Εφαρμογή και Αξιολόγηση Παρεμβατικού Προγράμματος για Παροχή Ίσων Εκπαιδευτικών Ευκαιριών σε Όλους τους Μαθητές»

Θεωρητικό Υπόβαθρο Έρευνας και Παρουσίαση των Βασικών της Φάσεων
*Λεωνίδα Κυριακίδης, Καθηγητής Τμήματος Επιστημών της Αγωγής
Πανεπιστημίου Κύπρου*

Ίδρυμα Προώθησης
Έρευνας

ΔΕΣΜΗ
2009-2010

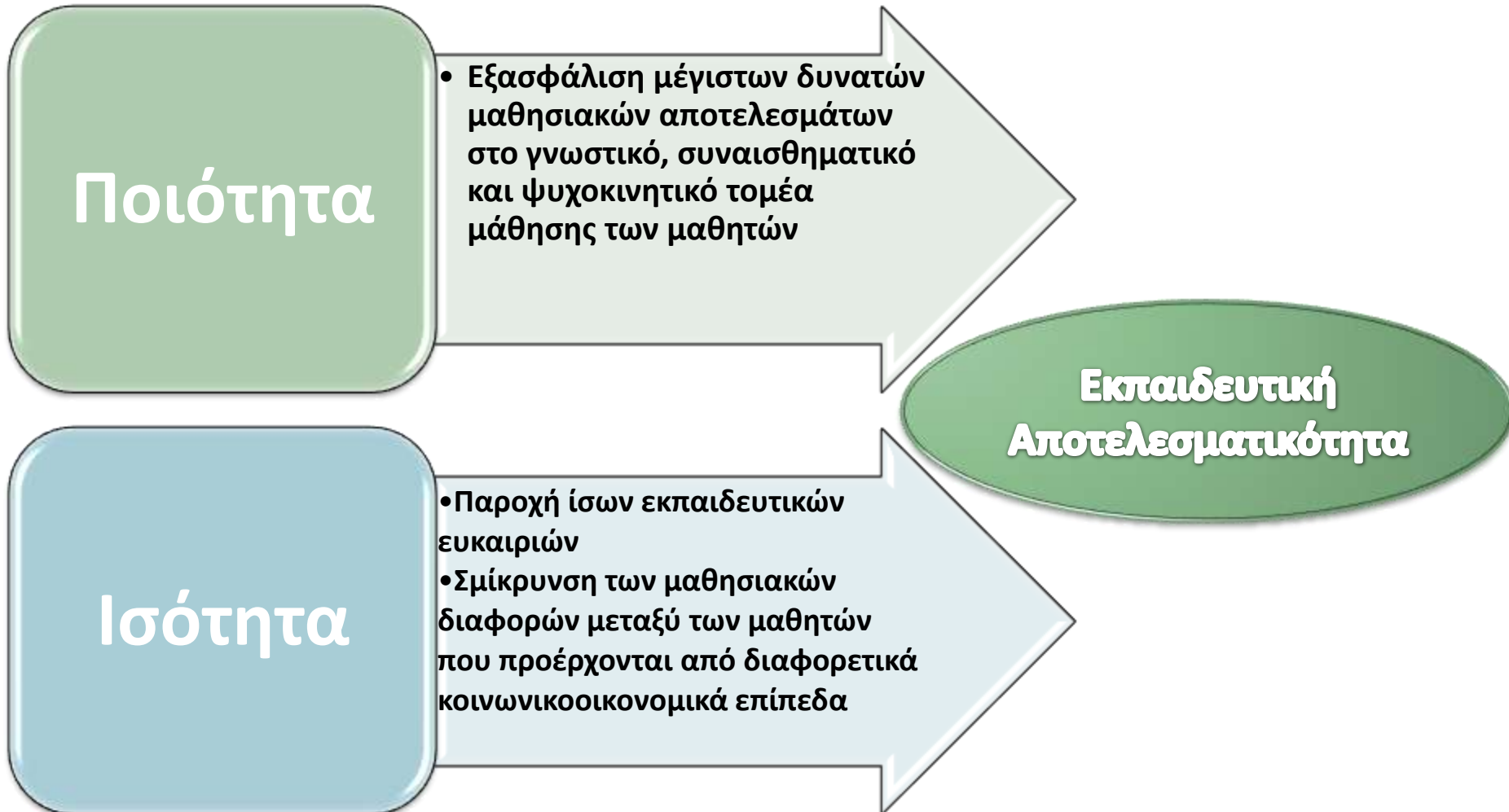

Πανεπιστήμιο Κύπρου
University of Cyprus

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Η **Έρευνα για την Εκπαιδευτική Αποτελεσματικότητα (ΕΕΑ)** αναπτύχθηκε για να εξετάσει το κατά πόσο το σχολείο μπορεί να άρει τις κοινωνικές ανισότητες (Teddlie & Reynolds, 2000).
- Βασικός στόχος της ΕΕΑ ήταν να βοηθήσουν τα σχολεία και τους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν στρατηγικές και δράσεις οι οποίες θα συνέβαλαν στην **παροχή ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών σε όλους τους μαθητές**.
- Η δημιουργία εκπαιδευτικών συστημάτων τα οποία μεγιστοποιούν τη μαθησιακή πρόοδο των μαθητών στο σύνολο τους (**ποιότητα**) και ταυτόχρονα παρέχουν ίσες εκπαιδευτικές ευκαιρίες (**ισότητα**), αποτελεί πάγιο αίτημα στο χώρο της εκπαίδευσης και της εκπαιδευτικής πολιτικής διεθνώς.

Επεξήγηση Διαστάσεων Αποτελεσματικότητας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Παρά τη μεγάλη σημασία όμως, που αποδίδεται στον τομέα της παροχής ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών, ***δεν έχει διεξαχθεί καμία έρευνα για τον εντοπισμό παραγόντων που καθορίζουν την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου σε σχέση με την ισότητα.***
- Τόσο η ερευνητική κοινότητα, όσο και οι υπεύθυνοι για τη χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής, αλλά και οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν ξεκάθαρη εικόνα για τους αποτελεσματικούς τρόπους προώθησης της ισότητας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Το ερευνητικό αυτό πρόγραμμα επιδιώκει να:
 1. *Διερευνήσει τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στις δύο διαστάσεις της αποτελεσματικότητας (ποιότητα και ισότητα).*
 2. *Να εντοπίσει χαρακτηριστικά της διδασκαλίας και του τρόπου λειτουργίας του σχολείου που προωθούν την επίτευξη και των δύο διαστάσεων αποτελεσματικότητας.*
- Το πρόγραμμα αυτό αποβλέπει στην **ανάπτυξη στρατηγικών** βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των σχολείων σε σχέση με την παροχή ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών και στη διατύπωση εισηγήσεων για **χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής** σε σχέση και πάλι με την παροχή ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών τόσο σε **επίπεδο σχολικής μονάδας** όσο και σε **επίπεδο εκπαιδευτικού συστήματος**.

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Η **Δυναμική Προσέγγιση Βελτίωσης της Σχολικής Αποτελεσματικότητας** υποστηρίζει την ανάπτυξη προγραμμάτων που στηρίζονται σε εμπειρικά τεκμηριωμένα θεωρητικά σχήματα.
- Έχει το δικό της θεωρητικό υπόβαθρο, το **Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας (ΔΜΕΑ)**, το οποίο στηρίζεται σε πορίσματα ερευνών και μετα-αναλύσεων.
- Το ΔΜΕΑ συνδέει την οποιαδήποτε προσπάθεια βελτίωσης κάποιου από τους παράγοντες της εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας που λειτουργούν στο επίπεδο του σχολείου με παρεμβάσεις που επηρεάζουν άμεσα ή/και έμμεσα δύο συγκεκριμένες πτυχές της εκπαίδευσης: **(α) τη διδασκαλία** και **(β) το μαθησιακό περιβάλλον του σχολείου**.

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Οι σημαντικότεροι παράγοντες αποτελεσματικότητας στο επίπεδο του σχολείου:

1. Η πολιτική του σχολείου για τη δημιουργία υποστηρικτικού περιβάλλοντος μάθησης και οι ενέργειες που γίνονται για τη βελτίωση του περιβάλλοντος μάθησης του σχολείου.
2. Η αξιολόγηση της πολιτικής του σχολείου για τη δημιουργία υποστηρικτικού περιβάλλοντος μάθησης και των ενεργειών που γίνονται για τη δημιουργία υποστηρικτικού περιβάλλοντος μάθησης.
3. Η πολιτική του σχολείου για τη διδασκαλία και οι ενέργειες που γίνονται για τη βελτίωση της διδακτικής πρακτικής.
4. Η αξιολόγηση της πολιτικής του σχολείου για τη διδασκαλία και οι ενέργειες που γίνονται για τη βελτίωση της διδακτικής πρακτικής.

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

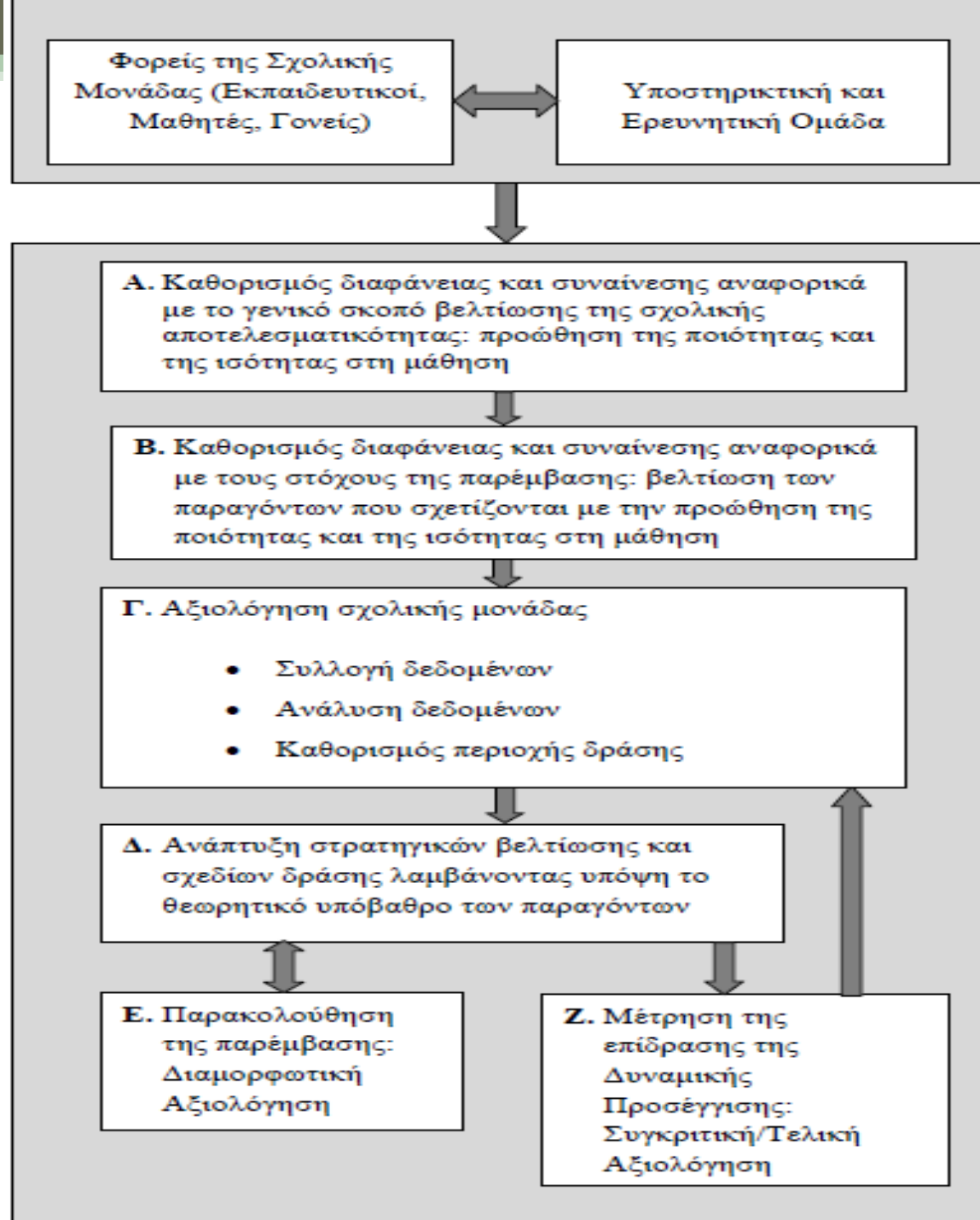
- Το ΔΜΕΑ υιοθετεί μια συγκεκριμένη προσέγγιση **μέτρησης των παραγόντων** που επιδιώκει να συγκεντρώσει δεδομένα τόσο για ποσοτικά όσο και για ποιοτικά χαρακτηριστικά του κάθε παράγοντα.
- Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διάσταση της **διαφοροποίησης**. Η διαφοροποίηση αφορά τόσο στη διδασκαλία όσο και στον τρόπο λειτουργίας των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών συστημάτων.
- Η παρέμβαση προκύπτει μέσα από **ουσιαστική συνεργασία** ανάμεσα στην υποστηρικτική και ερευνητική ομάδα και τους φορείς της σχολικής μονάδας.

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Η δυναμική προσέγγιση διαφέρει τόσο με τα παραδοσιακά μοντέλα διάδοσης καινοτομιών όσο και με τα συμμετοχικά μοντέλα.
- Ακολουθείται μια ιδιαίτερη μεθοδολογία που στηρίζεται τόσο σε πλεονεκτήματα της πειραματικής έρευνας, όσο και στην ανάγκη ύπαρξης **ευελιξίας** στο είδος της παρέμβασης που το κάθε σχολείο ακολουθεί.

Διάγραμμα 1.

Τα βασικά στάδια της
Δυναμικής Προσέγγισης
για Βελτίωση της
Σχολικής
Αποτελεσματικότητας

Πίνακας 1: Πειραματικές μελέτες σχετικά με την επίδραση της δυναμικής προσέγγισης σε αντίθεση με τις συμμετοχικές προσεγγίσεις (participatory approaches) που βασίζονται στην εμπειρία των εκπαιδευτικών

Περιοχή διερεύνησης	Επίδραση παραγόντων	Απώτεροι στόχοι
1. Χρήση της δυναμικής προσέγγισης σε σύγκριση με την ολιστική για προσφορά προγραμμάτων ενδοσχολικής επιμόρφωσης σε εκπαιδευτικούς δημοτικής εκπαίδευσης (n=130)	Μόνο οι εκπαιδευτικοί που χρησιμοποιούσαν τη δυναμική προσέγγιση κατάφεραν να βελτιώσουν τις διδακτικές τους δεξιότητες	Η δυναμική προσέγγιση είχε επίδραση στην επίδοση των μαθητών
2. Χρήση της δυναμικής προσέγγισης σε σύγκριση με την προσέγγιση που επιδιώκει την ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών (CBA) για προσφορά προγράμματος ενδοσχολικής επιμόρφωσης σχετικά με την αξιολόγηση (n=240)	Η δυναμική προσέγγιση είχε μεγαλύτερη επίδραση στη βελτίωση των δεξιοτήτων αξιολόγησης εκπαιδευτικών	Η δυναμική προσέγγιση είχε επίδραση στην επίδοση των μαθητών
3. Χρήση της δυναμικής προσέγγισης για τη δημιουργία μηχανισμών αυτοαξιολόγησης σε δημοτικά σχολεία (n=60)	Δεν ήταν δυνατή η εξέταση αφού τα σχολεία δεν ασχολήθηκαν με τους ίδιους παράγοντες αλλά είχαν διαφορετικές περιοχές βελτίωσης	Η δυναμική προσέγγιση είχε επίδραση στην επίδοση των μαθητών
4. Ενσωμάτωση της δυναμικής προσέγγισης με την έρευνα για τον εκφοβισμό για συμβολή στην ανάπτυξη στρατηγικών αντιμετώπισης και μείωσης του εκφοβισμού σε σχολεία (n=79) πέντε Ευρωπαϊκών χωρών	Η δυναμική προσέγγιση είχε επίδραση στους παράγοντες σε επίπεδο σχολείου	Η δυναμική προσέγγιση είχε επίδραση στη μείωση του εκφοβισμού

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Πίνακας 1: Πειραματικές μελέτες σχετικά με την επίδραση της δυναμικής προσέγγισης για βελτίωση της σχολικής αποτελεσματικότητας σε αντίθεση με τις συμμετοχικές προσεγγίσεις (participatory approaches) που βασίζονται στην εμπειρία των εκπαιδευτικών

1. Antoniou, P., & Kyriakides, L. (2011). The impact of a dynamic approach to professional development on teacher instruction and student learning: results from an experimental study. *School Effectiveness and School Improvement*, 22(3), 291-311.
2. Christoforidou, M., Kyriakides, L., Antoniou, P., & Creemers, B.P.M. (2013). Searching for stages of teacher skills in assessment. *Studies in Educational Evaluation*, 40, 1-11.
3. Demetriou, D., & Kyriakides, L. (2012). The impact of school self-evaluation upon student achievement: a group randomization study. *Oxford Review of Education*, 38(2), 149-170.
4. Kyriakides, L., Creemers, B.P.M., Muijs, D., Rekers-Mombarg, L., Papastylianou, D., Van Petegem, P., & Pearson, D. (2013). Using the dynamic model of educational effectiveness to design strategies and actions to face bullying. *School Effectiveness and School Improvement*, 25(1), 83-104.

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Όλες οι προηγούμενες παρεμβάσεις έγιναν σε «τυπικά» σχολεία.
- Για πρώτη φορά επικεντρωνόμαστε σε σχολεία **με υψηλά ποσοστά μαθητών με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο.**
- Επιδιώκουμε να δούμε εάν η δυναμική προσέγγιση μπορεί να συμβάλει τόσο στη βελτίωση της ποιότητας όσο και της ισότητας της εκπαίδευσης.
- Πριν τη διεξαγωγή της παρέμβασης, έγινε δευτερογενής ανάλυση προηγούμενων ερευνών που έγιναν στην Κύπρο για να εντοπιστούν παράγοντες και συγκεκριμένες διαστάσεις τους που σχετίζονται με τη διάσταση της ισότητας.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Μπορείτε, επίσης, να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα
του προγράμματός μας

www.ucy.ac.cy/equality για περισσότερες
πληροφορίες.

Η ημερίδα αποτελεί μέρος του τριετούς (2011-2014) ερευνητικού προγράμματος «Πρωτώντας την Ποιότητα και την Ισότητα στην Εκπαίδευση: Ανάπτυξη, Εφαρμογή και Αξιολόγηση Παρεμβατικού Προγράμματος για Παροχή Ίσων Εκπαιδευτικών Ευκαιριών σε όλους τους Μαθητές» (Αρ. Πρωτόκολλου ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΠΑΙΔΙ/0609(ΒΕ)/04), το οποίο χρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας.

Ίδρυμα Προώθησης
Έρευνας

ΔΕΣΜΗ
2009-2010

